

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{2}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{2}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{2}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se luapoză.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografică”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la loterie”.

In chestiunea „Corda Fratres”.

— Două articole. —

II.

(*) Nu știm dacă onorabilul domn Wlassics ori domnul rector Vécsey au obiceiul să se cugete mult înainte să întreprindă ceva. Ceea-ce știm însă cu siguranță, este că în campania lor contra studențimii noastre cugetarea pare a fi rămas cu totul pe din afară. Căci în loc să creeze studențimii noastre și secțiunii române „Corda Fratres” o situație dificilă în vederea congresului dela Budapesta, s’au înfundat înșiși într-o groapă unde-i poate arăta cu degetul ori-cine ca pe niște veritabili reprezentanți ai „libertății culturale” în Ungaria.

Deasemenea nu putem ști astăzi pozitiv, ce rol a jucat în toată afacerea aceasta secțiunea maghiară „Corda Fratres” o secțiune atât de mult angajată în ce privește congresul dela Budapesta și față cu studențimii civilizate și față cu studențimea maghiară, și față cu opinia publică cultă și față cu opinia publică maghiară, și față cu statutele legale ale federației și față cu pronunțările dlor Wlassics-Vécsey, cari par a se fi decretat ei pe ei (ori vor fi fost decretați de studenții maghiari?) stăpâni fără apel asupra asociației studențești internaționale.

Dar’ dacă n’avem însă a mână probele dăptate rolul secției maghiare, ne stau la dispoziție o mulțime de indicii foarte clare, cari s’au publicat prin jurnalele ungurești. Aceste indicii ne arată și ele, că domnii Wlassics-Vécsey se găsesc de acord cu factorii maghiari din federație. Ceea-ce de altfel nici nu mai trebuie să se dovedească. E doar’ la mîntea omului să fie așa: căci cine alții, decât cei din secția maghiară, au putut să informeze pe ministrul și pe rectorul din Pesta în chestiunile acestea? Și cine alții i-ar fi putut informa atât de ungurește?

Complicitatea factorilor maghiari din federație în campania de teroare Wlassics-Vécsey, este deja de pe acum destul de bine vădită. Și noi o constatăm aici, pentru cuvântul că o penibilă responsabilitate va reveni nu numai domnului Wlassics-Vécsey, ci și secției maghiare „Corda Fratres” și peste tot studențimii maghiare — în fața congresului — din Budapesta, în fața studenților civilizate.

Autoritățile universitare cu ministrul cultelor au nesocotit legala organizație

a unei asociații, pe care au invitat-o la Pesta și care a manifestat încrederea de rigoare în asemenea cazuri, față cu studenții maghiari, cari fuseseră interpreți acelei invitații. Ministrul și autoritățile universitare au terorizat cu măsuri excepționale și cu amenințări foarte grave pe membrii unei secțiuni a federației, pentru simplul cuvânt că acești membri muncesc nu după cheful unor elemente străine de federație, ci după-cum le dictează statutele legale ale federației și deciziunile congreselor acesteia.

Se poate imagina un amestec mai ilegal, în afacerile unei societăți? Se poate imagina un procedeu mai brutal? Și asemenea apucături să rămână neregimentate?

Doamne păzește. Mulțumită zelului unguresc al d-lor Wlassics-Vécsey, mulțumită șovinismului maghiar și atitudinii necorecte a secțiunii ungurești „Corda Fratres” — măsurile ce s’au luat contra studenților români constituie un lanț de neiertate atentate la independența secției române. Atentate cari lovesc fără cruțare în legiurile federației; atentate cari vreau să introducă în federație politica și încă o politică ungurească, care nu, știm pe ce om civilizat nu l’ar scribi; atentate la libertatea de opinie a membrilor federației; atentate la conștiința corectă a membrilor români din federație.

Căci autorii fatalii campanii în contra studențimii noastre, au uitat o sumă de lucruri, ce trebuiau să le aibă totdeauna înaintea ochilor, — când s’au apucat de isprăvile lor nesocotite.

Au uitat, că federația „Corda Fratres” este constituită pe bazele principiului de naționalitate etnografică. Au uitat, că studenții italieni din Austria, deși cetățeni austriaci, sînt membri ai secției italiene; deasemenea studenții francezi din Alsacia-Lorena, deși cetățeni germani, s’au atașat în congresul din Paris secțiunii franceze. Au uitat, că în congresul din Paris studenții români din Ungaria, ca și la congresul din Turin, au fost recunoscuți oficial ca făcând parte din secția română și că li s’au recunoscut prin unanimitate consularele românești „Corda Fratres” dela universitățile din Ungaria.

Au mai uitat acei domni, că în federațiunea „Corda Fratres” nu se tolerează politica — și au întreprins argumente și arme politice în contra secției române, turburând pacificarea activitate culturală a acesteia.

Aceste și multe alte împrejurări foarte importante în chestiune le-au uitat și domnii Wlassics-Vécsey și studenții maghiari. Dar’ ele li-se vor aduce

aminte. Atât biroul central al federației, cât și congresul dela Pesta vor și să procedeze cu energia și cu demnitatea cuvenită față cu asemenea acte de amestec ilegal și de teroare brutală.

Ear’ fudulul ministrului și pripetele autorității universitare din Pesta și secția maghiară, ce vor face atunci? Vor trebui să revocă ceea-ce au isprăvit în chip nelegiuit ori (un moment și mai fatal) vor face cu nepușintă o discuție liberă a congresului dela Budapesta.

În ori-ce caz, nici federația și nici secția română nu vor fi cei înfrânți. Căci federația trebuie să-și apere propria ei legiuire, ear’ secția română și studenții nostri se păzesc strict în limitele acestei legiuri.

Nu se amăgească deci Maghiarii cu iluzia, că la Budapesta — la ei acasă — federația înșasi nu va ști face alt lucru mai bun decât să-și maghiarizeze... organizația.

E regretabil, dar’ este totodată irevocabil, că nici congresul dela Budapesta nu va putea trece fără să se dovedească eșecul și eșecul în ce fel se respectă în Ungaria drepturile naționale cele mai firești și chiar cele mai firești obligamente impuse de civilizație — ori-cărui popor, care trăiește în Europa și care vrea să fie socotit ca fiind european nu numai geograficește, ci și culturalicește.

Din frumoasa întreprindere culturală și umanitară a studenților grupate în „Corda Fratres”, Maghiarii au făcut o armă politică nesărită. Arma asta însă în loc să lovească în acțiunile culturale ale federației și ale studențimii române devotate „scopurilor acesteia” va lovi în așa zisa: „cultură maghiară”.

Spectacolul e interesant. Și avem și noi un drept să asistăm la el: căci, dacă nu alta, dar’ plătim și noi biruri terii acesteia, unde Maghiarii vreau să arete străinilor că nu există naționalități!

Sibiu, 15 Aprilie 1902.

Salvarea Austriei. În timpul mai nou presa franceză se ocupă cu o deosebită predilecție de soarta Austriei. Publiciștii francezi sunt foarte pesimiști în ce privește viitorul monarhiei noastre. Luptele dintre naționalitățile ce compun imperiul habsburgic — după părerea acestora — trebuie să ducă în mod fatal la o descompunere a Austriei. În secret Germania încă lucrează în direcțiunea aceasta. Toată lupta aceasta trebuie să pună pe gâ-

duri pe Francezi, de oare-ce întărirea Germaniei este periculoasă pentru Franța. Tendința politicianilor francezi trebuie să fie deci salvarea Austriei cu ori-ce preț; ceea-ce numai astfel se poate, dacă hegemonia din mână Nemților și a Maghiarilor va trece la Slavi.

Astfel rezonează publiciștii francezi se înțelege, conduși de punctul lor de vedere.

Autonomia catolică. Memoriul prezentat coroanei de către comisiunea congresuală în chestia înființării autonomiei catolice, încă nu a fost acceptat. Guvernul are mai multe excepțiuni principiale contra memoriului, astfel, încât probabil numai la toamnă se va aduce o decizie definitivă.

Din dietă. În desbaterea bugetului școalelor cere Ballagi revisuirea legii de pensii a învățătorilor populari și reforma învățământului juridic, recomandând desvoltarea academiilor de drept. Werner nu e mulțumit cu instrucțiunea limbii maghiare în școalele medii ale naționalităților. Tot așa de nemulțumit e cu propunerea istoriei și geografiei Ungariei în școalele naționalităților, căci generația egită din aceste școale e după restabilirea constituției stăpânită de simțăminte mai dușmănoase față de Ungaria, decum au fost naționalitățile în decursul războiului de independență. El cetește dintr-un manual șesc de școală numeroase pasagi, cari ar vătămă sentimentul național maghiar, cere deci revidare conștientă a manualelor folosite în școalele naționalităților, o instrucție mai temeinică în limba maghiară și înăsprirea controlului statului. Vertan vorbește contra bugetului.

Pactul. În constătuirea de alături dintre Széll și Körber s’au ajuns la înțelegere cu privire la chestiile principale economice. În curând se va întruni comisiunea tarifelor pentru a treia cetire a tarifelor de vamă.

Hapuri pentru patrioți. Pe Unguri îi ustură foarte rău, când lumea le spune adevărul. Mai zilele trecute marele ziar din București, „Cronica” a scris un articol remarcabil, în care ocupându-se de o scriere a contelui Apponyi, apărută în limba franceză, în care acesta preamărește constituțiunea și liberalismul maghiar, — a arătat falsitatea acestei scrieri, care nu mai poate deja seduce străinătatea asupra stărilor din

Ungaria. Articolul din „Cronica” — produs și de noi — a avut un viu re-sunet în presa maghiară. Ungurii vază foc asupra Românilor, cari mereu se nișau asupra strioia „renumele” lor în fața lumii apusene.

— Ei, adevărul ustură câte-odată.

Dela „Corda Fratres”.

Un apel.

Direcțiunea secției române a asociațiunii „Corda Fratres” a făcut un pas vrednic de toată lauda. A publicat în o broșură în limba italiană discuția din dieta maghiară în chestia participării și atitudinii studenților români din Ungaria, la congresul din Budapesta, ca acte de terorizare față de studenții nostri — prezentând astfel lumii culte în adevărată lor coloare pe stăpânitorii nostri.

Broșura are titlu:

„Appello ai membri e a tutti gli amici della Federazione degli studenti a proposito delle dichiarazioni, che Sua Eccellenza Giulio Wlassics, Ministro dell’ Istruzione d’ Ungheria, fece al parlamento di Budapest nello seduta del 12 Marzo”

Ea este subscrisă de dl Lucian Bologa, ca vicepresident al societății „Corda Fratres” și începe astfel:

Nella „Tribuna” di Sibiu (Transilvania) fu pubblicato il 27 Febbraio un articolo, nel quale venivano ecitate gli studenti rumeni a partecipare al congresso internazionale degli studenti, che si terrà in Budapest. In questo articolo si accentuava il dovere degli studenti rumeni, tanto di quelli che sono sudditi del Regno, quanto di quelli soggetti all’ Austria-Ungheria di formare al congresso un unico gruppo.

Se arată apoi cum acest articol din „Tribuna”, în care nu se cerea decât respectarea statului român societății „Corda Fratres” a infuriat pe șovinii maghiari, chiar și pe ministrul Wlassics, care a pus pe deputatul Sebess să-l interpeleze în ședința dietei dela 13 Martie n. Astfel a căutat ministrul șovinist prilej pentru a face cunoscut lumii amenințările sale față de studenții români. În „Bud. Hirsh” — tot decursul discuției din cameră, ear’ la finea broșurei se face apel la studenții să apere interesele amenințate ale federațiunii „Corda Fratres”, care este înființată pentru scopuri culturale-umanitare și nici-de-cum politice.

litie în cadrul statului ungar. Din contră, pe când țărani români erau slavi în întinerec prin limba și literatură înafă nepricepută nici de ei, nici de preoții lor, pe atunci oneții și voievozii români, elita societății românești, spre a-și putea susține și mai departe poziția socială, ce o ocupau în organismul statului, mulți au fost împinși în mod irezistibil spre catolicism, și astfel rupend cele mai puternice legături cu poporul, din care eșiseră, și-au pierdut și naționalitatea. Eată cum a știut biserica slavo-bizantină a conserva limba și caracterul național al bietului popor românesc din Ungaria și Transilvania! Cetitorul nepreocupat va fi observat gdeja, că limba românească a devenit limbă literară în contra voinței bisericești slavo-bizantine, și acest succes, unicul bine, ce ne-a rămas din veacul al 16-lea și 17-lea, este de a se mulumi înriurii protestantismului, ear’ nu bisericești noastre de pe atunci.

Dar’ chiar și când ar admite cineva într-o biserică slavo-bizantină puterea de a conserva naționalitatea unui popor de via latină, aruncat într-o mare de Slavi, totuși nu va putea să atribute acest merit bisericești slavo-bizantine din Transilvania și Ungaria, de oare-ce ea nu s’au putut organiza în aceste țări, înocă se întemeieze ierarhia aceea strălucită cu o Metropolie și vre-o 13 episcopi

FOITA „TRIBUNEI”.

Din „Vechile episcopii românești”.

De

Dr. Augustin Bunea.

Am anunțat la timpul său apariția cărții Rev. D. canonic Dr. A. Bunea, cu titlul de mai sus, făcându-i o mică apreciere. Ca cetitorii să-și poată forma cel puțin în parte o părere despre cuprinsul valorosului op, care deschide noua orizonturi în trecutului nostru bisericesc — politic, reproducem partea finală din el, care are titlul:

Concluziuni.

La anul 1870 dl Nicolae Popea a publicat o carte intitulată: Vechia Metropolie ortodoxă română. Deși această carte a fost dela început declarată de oameni competenți de o scriere fără valoare, și de o falsificare tendențioasă a istoriei românești, totuși neadevărurile publicate de dl Popea s’au înrădăcinate pe încetul în inimile și mințile mai tuturor Românilor de dincoace de Carpați și ele au devenit dogme istorice.

*) Vezi studiul lui: „Papa Formosus în tradiția noastră istorică” în Omagiu lui Tit Maiorescu, București 1900, p. 630—631.

Pe urmele domnului Popea a călătorit și dl Nicolau Densușianu într-o broșură intitulată: „Independența bisericească a Metropolei române de Alba-Iulia”, publicată în Brașov la anul 1893. Aceasta scriere, înocă și mai tendențioasă, decât a dlui Popea, și plină de cele mai cutezate neadevăruri, a fost combătută prin o operă voluminoasă publicată în Blaj la 1893 sub titlul: „Chestiuni din dreptul și istoria bisericești românești unite”. Lumea însă nu prea iubește adevărul și astfel aproape nimenea nu a ținut seamă de rectificările din „Chestiunile” publicate în Blaj. Ca dovadă despre aceasta ne servește scrierea recentă a dlui Dr. George Popoviciu: „Uniunea Românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică”, publicată în Lugoj la 1901, în care autorul în mai multe locuri se identifică cu erorile dlui Densușianu.

După domnul Popea și Nicolau Densușianu noi Români din Transilvania am avut o metropolie străveche în Alba-Iulia, unde au șezut metropoliți și prin secolul al IV-lea. Acești metropoliți au fost încunjuți de o pleiadă de episcopi sufragani, cari își aveau reședința în Beiuș, Bistra, Cumania, Feleac, Făgăraș, Galați, Geogiu, Maramureș, Muncăciu, Oradea mare, Sătmăre, Silveș și Vad. Această metropolie era autonomă, independentă, chiar autocetală

și într’însa și prin trînsa s’a păstrat limba și naționalitatea română în cursul veacurilor.

Toată aceasta grandioasă ierarhie, toate aceste minunate drepturi au fost îngropate prin „apostasia” dela credința ortodoxă a metropoliului Atanasie, care pentru această faptă este numit de Hurmuzaki: „Herostrate, care a prefăcutu intențiunea templului unității române în cenaze.”

Astfel de falsități au făcut clasa cultă românească incapabilă de a cunoaște trecutul, de a judeca prezentul și de a se orienta în viitorul neamului nostru și au stîrnit numai risul și compătimirea străinilor față cu istoriografia română.

Trebuie însă să se facă odată lumină, — și după serioasele cercetări, cari s’au început în timpul din urmă în România, nu este departe ceasul, când ne vom cunoaște trecutul după starea lui faptică și nu după închipuirile oamenilor. Atunci se va vedea și pricepe adevărul, altcum atât de evident, că o biserică slavonă n’a putut fi mijloc de conservare a limbii și naționalității române și că tocmă ierarhiei slavone avem să mulțumim restrîngerea elementului românesc la teritoriul atât de mic de astăzi față de cel vast ocupat od-

*) Fragmente, ediț. rom. p. 42.

**) Studii și documente, II, pag. XLVI.

Apelul a fost împărțit zilele acestea printre studenții italieni, cum și în alte părți în peste 2000 de exemplare.

Oa întregire la raportul nostru dat asupra congresului din Roma, mai publicăm următoarele, cu deosebire referitoare la ședințe:

Discursul de deschidere.

Prima ședință s'a deschis în 21. o. la 11 ore și 35 minute, sub presidenția ministrului Nasi.

Primul discurs a fost pronunțat de ministru. Eată în resumat ideile discursului său:

Aduce mulțumiri călduroase inițiatorului și fondatorului asociației »Corda Fratres«, Eflisio Giglio Tos. Face un călduros apel la unirea tuturor studenților pentru spriginul acestei federații; dă ca exemplu societățile germane, cari după bătălia dela Lipso, au făcut ca Germania să câștige independența perdută sub Napoleon I.; vorbește în treacăt de idealul urmărit de popoarele mai mici și în treacăt de progresul Românilor.

Felicită pe inițiatorii acestui congres. Ședința se continuă sub presidenția lui Rambaldo Iacchia. Să cetească mai multe depeșă de felicitare, între cari și românești, apoi intrând în ordinea zilei membrii comitetului au fost însărcinați să facă demersurile necesare pentru reducerea prețurilor pe căile ferate italiene.

A urmat apoi: formarea unei case universitare, pentru ajutorul studenților săraci, care s'a discutat și în ședința a doua, votându-se ultimele patru articole, privitoare la cauza studențească. Tot în ședința a doua s'a votat și chestia serviciului sanitar.

Principiul de naționalitate.

Cea mai însemnată ședință pentru Români a fost a III-a, ținută după encursiunea dela Tivoli.

S'a discutat formarea secțiunilor în viitorul congres internațional. După discuții furtunoase — cum am amintit — s'a admis principiul de naționalitate.

Ședința de încheiere.

Ședința de încheiere asemenea a fost de însemnată pentru Români.

În această ședință s'a predat steagul de onoare al Românilor. După ce dl Ilescu prezentă steagul, urmează la tribună studentul Vișoiu. D-sa într-o căldă cuvântare ținută în franțuzește face invitația studenților italieni pentru a vizita România, după congresul din Budapesta. Discursul dlui Vișoiu, mult aplaudat, a provocat în sală mare entuziasm.

Dl Vișoiu atinge chestia națională, idealul românismului. Ziarele din Roma îi consacră numeroase elogii, ear' altele i-au publicat discursul întreg.

Persico răspunde dlui Vișoiu într'un discurs simpatic, în care spune că nu numai studenții, ci și cetățenii, profesori, avocați etc. din Roma vor vizita România în luna Septemvrie.

Victor Capeleanu face cunoscut publicului, că asociația studenților din București a proclamat membri onorifici pe domnii Eflisio Giglio Tos, fondatorul asociației »Corda Fratres«, Persico, simpaticul amic al Românilor, Iacchia, preșe-

supragane, care ne-au prezentat-o numiți istoriografi.

Așa numita Metropole a Belgradului n'a existat înainte de anul 1599, ear' înainte de anul 1556 n'a existat n'oi macar o episcopie, care să se fi estins peste tot teritoriul locuit de Români.

Cea dintâiu episcopie a tuturor Românilor din Ardeal nici n'a fost ortodoxă în însemnarea de astăzi, ci în însemnarea de pe timpul dominațiunii calvine, adică calvinească.

Numai când principele catolic Stefan Bathory, la insistența unei domnițe române, a conces la 1572 Românilor rămași credincioși bisericii slavo-bizantine să-și aibă un episcop alături cu cel calvinesc, s'a început un fel de organizație și ierarhie bisericească românească pentru toată țeara. Ea însă nu a fost o metropolie în înțelesul ade-vărat al cuvântului, cu episcopi sufragane, nici când dela 1571 până la 1599 își avea reședința în Silvaș, nici când dela 1599 până la 1713 rezida la mânăstirea Belgradului întemeiată de Mihail-Vodă-Viteazul.

Mai toate episcopiile sufragane înșirate de dl Popea, n'au alt temei, decât titulaturile așa numitelor metropolite. Dar' dacă ar fi să căutăm numărul epis-

dintele comitetului congresului. Aceasta a provocat aplauze entusiaste.

După aceste a urmat vorbirea ministrului Nasi, adresată Românilor, apoi recepția lui Baccelli. Amintim, că la această ședință a asistat un public distins, între care numeroși amici ai Românilor, cum s'nt: prof. Pierantoni, Angelo de Gubernatis, cavalier Bruto Amante, Romiti, La Valle Carruccia, Labriola, primarul și prefectul. Tot în această ședință, dl Eflisio Giglio Tos a ținut un lung discurs, arătând dragostea lui pentru Români.

Revista esternă.

Belgia.

În Bruxela au fost ciocniri nouă sângeroase, cu morți și o mulțime de răniți. Revoluționarii aruncă de pe coșerige țigle, sticle și petri contra gardmierilor, ridicând și baricade. Fiind temere ca greviștii să nu năvălească în oraș, trupele și-au stabilit campament până și în câmp deschis.

O ciocnire sângeroasă s'a produs lângă gara dela Houdengvegnies între o grupă de 4000 greviști, geandarmierie și trupe. S'nt numeroși răniți; o copilă a fost ucisă.

Socialiștii au declarat că săptămâna aceasta se vor petrece lucruri grave, dacă Camera nu va aproba sufragiul universal.

Mulți bogați pleacă.

Pare a se confirma știrea, că se va dizolva Camera. Noua cameră va trebui să rezolve criza actuală. Liberalii, clericali și moderații ar vrea să facă un compromis cu socialiștii, însă estrema dreaptă se opune.

Turburările din Orient.

»Politische Correspondenz« publică onotă oficială bulgară, în care se spune, că grupul lui Boris Sarafoff ție foarte bine că-i este cu neputință să aibă un succes în Macedonia, de oare-ce populația bulgară din Macedonia nu mai e acum de partea sa.

Deosebit de asta, aspirațiunile lui Sarafoff nu pot să facă feroceia Macedoniei.

Reformele prin cari s'ar da supremația creștinilor, în Macedonia, ar provoca teribile lupte religioase și fanatice. Desfășurarea steagului sarafoffist e prin urmare contrară păcii.

Sarafoff a adresat o nouă proclamație tuturor creștinilor din Macedonia, prin care îi îndeamnă să se stringă împrejurul drapelului său.

El amenință cu moartea pe toți aceia, cari nu vor răspunde la apelul său.

Guvernul anunță că a luat cele mai energice măsuri împotriva revoluționarilor bulgari macedoneni. În curând se așteaptă a se face arestări în masă.

După-cum se comunică din Constantinopol, până acum au nimicit trupele turcești gaște bande de răsculați. Mohamedanii temându-se de isbugnirea răsboiului sfânt se oferă ca voluntari.

Metropolitul grec din Seres, împreună cu secretarul său și un institutor grec din Dorian, au fost omorâți de o bandă bulgară, în drum spre Melenic.

copiilor sufragane în titulaturile acestea atunci am putea stabilii un număr și mai mare, decât cel de 13 al domnului Popea. În Chiriacodromionul tipărit în Belgrad la 1699 sub metropolitul Atanasie, acesta se numește și al »Viduiului Chioarului, Selagiului și al Crasnei,« și noi nu pricepem, că dacă din regiunile, cari le întâmpinăm în titulaturile altor metropolite s'au făcut tot atâtea episcopii, pentru-ce nu s'a înmulții numărul lor încă cu trei, adică cu a Chioarului, Selagiului și Crasnei din titlatura lui Atanasie, ca astfel să avem 16 episcopii sufragane într'un timp, când metropolitul acesta nici chiar în actele relative la chirotonirea sa din 22 Ian. 1698 nu este numit metropolit, ci numai episcop, și biserica lui nu metropolie, ci numai episcopie a Ardealului.*)

Dar' să nu ne facem iluziuni. În această soriere am arătat, că ce însemnează fiecare localitate și fiecare provincie sau ținut ce se întindă în titulaturile așa numitelor metropolite. Aceste localități, provincii și ținuturi însemnează numai teritoriul, peste care se estindea,

*) Vasile Popp, Disertație despre tipografii, pag. 26-27.

**) La Cipariu, Acte și fragm. pag. 210 și 261.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Lespre condițiunile de pace, puse de Buri, comunică »Westminster Gazette«, că acestia ar vră să formeze o confederațiune în Africa-de-sud, sub suveranitatea Angliei, cu un guvern autonom, cu un parlament central și cu un guvernator englez, care să aibă dreptul de control și de veto.

Burii mai cer să-și păstreze limba, cer amnestia generală și despăgubire pentru stricăciunile făcute de Englezi.

În cameră declară Balfour ca nefundate »vonurile în privința unor pretenții progresive ale negocierilor de pace. »War Office« anunță trimiterea pe câmpul de luptă a 21.000 oameni.

Conducătorii Burilor țin în Klerksdorp zilnic conferențe. Ei convin neînpedești, le este însă interzisă ori-ce comunicare cu comandașii buri.

În cercurile inițiate din Amsterdam se crede, că presidentul Roosevelt a intervenit pe lângă guvernul englez, și încă cu mult succes.

Știri mărunte.

Congresul reprezentanților colonilor albaneze din Italia, întrunit în Neapole, a hotărât să întemeieze federațiunea Albanezilor din Italia, România și Grecia.

La Tanger s'au întâlnit mai multe vase de război ruse și franceze. »Figaro« atribuie importanță politică acestei întâlniri.

Statutul fondului de pensii al arhidiecezei ort. române

— Observări din afară. —

(Urmare).

La loc e deci dispoziția asta, împreună cu cea din §. 29, care ne deschide ușa de scăpare din strimtoarea când, prin eventuală îmbulzire de pensioniști, ar ajunge în primejdie echilibrul bugetului.

S'au chibzuit apoi și alte mijloace, mai direct chemate a asigura consolidarea fondului.

Prin urcarea maximumului pensilor, ce-i drept, nu s'a făcut îmbunătățire fondului. Dar' nici pierdere nu s'a făcut. Pentru-că în proporție dreaptă s'au urcat și taxele anuale. Afară de aceasta, mai bine cântărite s'nt acum și jertfele ce membrii fondului trebuie să presteze în schimbul foloaselor ce li-se pun în vedere. Destul e aci să amintesc, de pildă, răscumpărarea anilor, care în cadrul statutelor vechi, se putea face fără interes.

Astăzi însă, în toate cazurile de acestea (§§. 16, 26, 32) nu poți hălădui fără interese de 5%.

Deosebit de aceasta, s'a eliminat din statutul vechi (§. 4 p. 11 alin.) clauza de priso, care ne spunea, că resursele provenite din taxa fundamentală, intercalare, donațiuni, etc., contribuie numai cu venitele lor la scopul fondului.

S'a îngrijit apoi și de unele modalități administraționale mai simple. Așa, de pildă, acum și preoții au să plătească taxele direct la consistor.

De altă parte s'au combinat și pentru membri favoruri dar' și restricții mai simțitoare.

sau cerca să se valideze jurisdicțiunea episcopilor Belgradului, ear' nu existența unor episcopi întrînsele. Obiceiul unor episcopi de a îngrăi în titulaturile lor toate localitățile și provinciile, peste cari se estindea sau credeau, că trebuie să se estindă jurisdicțiunea lor, în întinșimă nu numai în Transilvania, ci și în alte părți. Așa d. e. episcopul Metodie, despre care am amintit mai sus la pag. 102, se intitulează: »al Munca-ciului, Macoviței, Scepusului, Krasnobrodului, Maramureșului și peste toată țeara Ungariei, dar' între Ruteni nu s'a aflat nimenea, care din această titulatură se deducă existența alor 5 episcopate»)

Nici titlul de »metropolit«, ce o aflăm la episcopii Belgradului, n'are să ne inducă în eroare.

Ea nu trebuie luată în sens literal. În Orient s'a făcut de multe-ori abuz cu titulaturile. Episcopii Buzului și Rimnicului, deși supuși ca sufragani metropolitului Tirgovitei, încă au fost intitulați une-ori »Archiepiscopi.«*) Abuzul episcopilor s'arbesti gr-or. de a se intitula »metropolite« l'a ăters congre-

*) Basilovits o. c. partea I. pag. 103

**) Vezi actele relative la Vas. Popp, o. c. p. 59 în nota c.)

Pomenesc aci, înainte de toate, doue dispoziții principale ale statutului, cari dovedesc învedereat progres față de trecut.

Una e măsurarea pensiunii pentru preoți după calificatiunea lor personală. Principiu adoptat după analogia legii congrue. Prin asta, statutul servește principiului dreptății și echității.

Și tot principiul de echitate alu-jăte de temeiul §-lui 8 din statut, care normează contribuțiile anuale ale comunităților bis. Taxele acestea până acum erau stipulate după parochii și clasele acelor. Știm însă, că sistemul clasării parochiilor noastre azi nu mai e real. Avem parochii de clasa III. mai bune decât altele de clasa II. Trebuie deci chibzuită o altă cheie și pentru aceste cotizațiuni. Decretarea anuității după averea de inventar s'a aflat cea mai justă. Adeverat că prin norma asta, cotizațiile comunelor se vor reduce în chip esențial, dar' în schimb achitarea lor va fi mai leucioasă. Oamenii vor jertfi mai cu dragă inimă sume mai micșorate. — Dispoziția asta însă are cusurul pe care-l vom arăta în partea specială a acestor observări.

S'a urcat, așadar, maximumul pensilor preoțiilor la dublu. În consecință s'au îndoit și percentele taxei anuale. Taxa fundamentală însă a scărit numai cu o treime a percentelor de până acum.

Membrilor din centru maximumul pensiei le rămâne același, și taxa anuală se urcă dela 3% la 4%. În schimb însă li-se recunosc ovincenaliile și alte adaose sistematisate ce le-ar avea, afară de banii de cortel, — nivelându-se prin asta, în câțva, disproporția ce exista până acum în privința anuităților.

Înlesnire s'a făcut membrilor cu salarii fixe chiar și în ce privește achitarea taxelor anuale (§. 7), de vreme ce acum li-se detrag și acestea în rate lunare în loc să le plătească de-odată, ca până acum, și ca ceilalți membri.

Am lăsat anume mai la urmă chestia aceea în jurul căreia s'a cheltuit mai multă vorbă în sinodul trecut, și care s'ar pretinde, cu drept cuvânt, să o înrolez între cele mai de căpetenie favoruri imbiate membrilor. E vorba adeocă de îndreptățirea necondiționată la pensie după un serviciu de 30 resp. 40 ani. Un paragraf acesta, care pe lângă bucurie, multă oroare a căgunit; pentru-că mulți erau cari aci simțeau asunaș ruina fondului, deși §-ul asta literă moartă este încă, și deși el numai la 1932 are voie să desbrace haina nevinovăției.

Ei, bine, se poate să zacă aci o dobândă capitală pentru membri, dar' eu, cu legea în mână, abia pot crede în existența unui astfel de beneficiu. Voiu cita mai la vale paragraful șiret, și veți vedea cât de ușor se poate eluda acest drept toomai în temeiul normei din lege.

Să punem acum în cumpănă și câteva din prescripțiile mai puțin amăgitoare pentru membri. Pentru-ca să vedem, înocăt indispoziția oamenilor este întemeiată, și înocăt ea n'are rațiune de existență.

Îndată la §. 3 al statutului s'a făcut o restricție, care nu exista mai nainte,

sul din 1744.**) Unii episcopi ai Munca-ciului s'au intitulat chiar și patriarhi.*)

Între altele, prin cari principii Transilvaniei au numit pe arhierii Belgradului, nu găsim nici unul singur, în care acolora să le fi dat titlul de Archiepiscopi ori de Metropoliti, ci numai de superintendenți, episcopi, vlădici***).

Este deci evident, că după-ce arhierii Belgradului n'au avut sub jurisdicțiunea lor nici un episcop sufragane, și în actele oficiale n'au fost recunoscuți ca metropoliti în sensul canonic al cuvântului, și după-ce ei au fost supuși de o parte metropolitului Ungrovlachiei, ear' de altă parte episcopului ortodox, adică celui calvinesc maghiar, este absurd a-i considera drept metropoliti în sensul propriu al cuvântului. Ei au fost numai episcopi, și scaunul lor din Belgrad o simplă episcopie.

(Va urma).

*) Pesty Frigyes o. c. p. 350 n. 1.

**) Idem, ibidem p. 346.

***) Vezi Dr. A. Bunea: Chestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite, partea II., pag. 117 și urm.

și care justă este, deși aplicabilitatea ei în viață s'ar părea cam problematică.

Se eschid adeocă, dela pensie »cei-ce la intrarea lor în funcție bisericească au pensie dela stat ori dela altă corporațiune și au implinit deja 50 de ani.

Paragraful asta însă își are și el scăderile stilare, care le vom scoate la lumină mai târziu.

De răscumpărările anilor am mai pomenit odată. Repet numai că nu e de contestat îndreptățirea §§ lor, cari la ori-ce fel de răscumpărare pretind interese de 5%. Am intonat existența lor numai în raport cu trecutul, când numai în parte se pomeneau. Cu respect la răscumpărări însă, s'a creat o nedreptate față de unii oficiali din centru, despre care voi face vorbă la §. 32.

Un capitol care n'a întinșinat compăcerea obștească, e și acela (§. 28), unde se decretează dreptul autorității bisericești de a putea pune în pensie pe ori și cine la vîrsta de 65 ani, din oficiu, chiar fără voia respectivului (dreptul însă de a intra în pensie de bună voie, nu e legat de această etate.)

Și tot așa motive de descurajare învolvă în sine §§. 29 și 30 ai statutului, cari preintinșină casurile de primejdie a fondului.

În sfîrșit reducere de favoruri s'a făcut și în contul vîduvelor. Statutul vechiu, în §. 17 dădea vîduvei dreptul ca, murindu-i bărbatul după serviciu de 5 ani, ea să poată continua răspunderea taxelor până la 10 ani, și să-și capete apoi pensia normată în §. 19. Azi numai există acest favor.

Cam atâtea ar fi părțile favoritoare și mai puțin surizetoare ale statutului nou, în raport cu statutul vechiu.

Se înțelege de sine, că ori-ce pierdere și restricție sau măsură prohibitivă isvodită în sarcina membrilor, însemnează profit curat pentru fond. Și așa toate cele glăsuite aci ca tînguiri pentru membri, se preschimbă dincolo în cuvinte favoritoare fondului. Dar' deosebit de aceasta poate și din puștelul schelet de până aci reese, că echilibrul intereselor pe ambele planuri e destul de normal și bine combinat. Cuvinte mai grele de nemulțumire ori chiar desamăgire, nu pot fi nici într-o parte nici în alta.

Ceea-ce însă nu însemnează, că raționamentele ar cumpănii mult în balanța entuziasmului ori a rezervelor oamenilor. Considerații altruistice și de abnegație, anevoe pot veni în seamă, când vorba e de interese vitale reciproce. Îndepărtatul viitor nu prea amusează pe scepticul Român, pentru ziua de azi bucuros jertfește două ca cea de mîne. Favoruri, cari de pildă numai peste 32 ani vor avea viață, nu încălzează pe bătrânii și necăjiții nostri preoți. Apoi argumente ca aceea de pildă, că statutul fondului de pensii al Brașovenilor e poate și mai îngreunător pentru membrii aceluiași fond, este alabă mângăiere pentru ei.

În sfîrșit, favor cardinal și bine primit e și facultatea de a rămâne pe lângă statutul vechiu, ori a reflecta la cel nou. Și știm că se găseoc o seamă de preoți, cărora le vine poate mai bine la socoteală a se pensiona în cadrul statutelor vechi. S'nt adeocă acei preoți cari cu pregătire mai puțină de 8 clase ocupă parochii de clase mai bune. Pe urmă s'nt preoți, și numărul acestora va fi mai considerabil, cari se outremură de sumele cam pipărate ce, după croiala statutului nou, ar trebui să răspundă pentru răscumpărarea anilor.

Destulă o vorbă la situație. Că adeocă signatura chestiei pensiunilor în primul an de existență al noului statut e o răcoală și o indispoziție, care va dăinuși poate, încă multă vreme, apăsând asupra spiritelor și inimilor, cu toate ameliorările și bunele intenții ale sinodului în jurul acestei gingașe chestii.

(Va urma).

La Abonament lunar

pentru

Aprilie st. vechiu

învită

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

Cronica zilei.

Sibiu, 15 Aprilie n. 1902

Di St. Velovan, profesor de pedagogie la școala normală din Craiova, a fost numit cu titlu definitiv pe ziua de 1 Aprilie.

Parastas pentru Lascar Catargiu. Sâmbătă s'au împlinit trei ani dela moartea marelui patriot român Lascar Catargiu. La 10 ore a. m. s'a oficiat în acea zi un parastas la biserica Amza (București), pentru odihna sufletească a regretatului bărbat de stat, asistând familia și numeroși publici.

Ajutorul de stat. Am amintit săptămăna trecută, că ajutorul de stat, ce se cuvine preoților din arhiepiscopia gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, a sosit la Blaj și s'a împărțit deja.

În privința aceasta „Unirea” scrie, că suma împărțită de astă-dată e de cor. 99.040, în care e cuprinsă și suma de cor. 36.000, așa numitul ajutor împărțitesc. Împărțirea s'a făcut, pe baza listei prezentate de ordinariat. De rîndul acesta au fost împărțite și un mai mare număr de preoți, dar sînt mulți și de aceia, cari n'au primit nici de astădată ajutor. Suma cea mai mare e de 1200 cor., cea mai mică de 24 cor.

Aradiade. Confracții dela „Tribuna Poporului” din Arad s'au așternut din greu pe muncă — de cortegie pentru viitorul episcop. Candidatul le este vicarul Mangra. Făcînd acești cuernici pînă laude peste laude, trag în tîină pe părințele archimandrit Hamsea, înșinuînd contra lui fel de fel de scornituri tendențioase.

Lumea știe ce se deie pe astfel de înșinuări. Dar am relevat faptul din cauză, că se constată un lucru. Confracțiilor le place a ataca și murdări pe pîr. Hamsea în același timp înșă vor a opri pe alții a arăta cusururile părintelui Mangra.

Dovadă următoarea notiță apărută în un nr. din zilele trecute:

Organul personal al părintelui archimandrit Augustin Hamsea, „Gazeta Transilvaniei”, reîncoape cu obicinuile-i brașoave, înșinuînd contra P. O. Sale părintelui vicar Vasile Mangra, că ar fi trădătorul partidului național.

Vorba aia: Geaba vii, geaba te duci, geaba rupi niște papuci!

Adecă: „Tribunei Poporului” îi permite a murdări pe pîr. Hamsea, altora însă nu li-e permis a se atinge de Mangra. Frumoașă concepție de justiție. Curat — Aradiadă.

Convocări. Despărțământul Mediaș-Ibașfalău al Reuniunii Învățătorilor gr-cat. din archid. gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, își va ține adunarea de primăvară la 4 Maiu n. a. c. în școala gr-cat. din Brateiu.

Din program remarcăm: Ceteirea alor două disertațiuni și predarea temei practice rămase dela adunarea precedentă; discutarea și censurarea lor.

La această adunare respectuos invită președintele pe toți Învățătorii din acest despărțământ și pe toți cari se interesează de școala populară.

— Despărțământul VII. Hațeg al Asociației pentru liter. română și cultura poporului român — își va ține adunarea generală ordinară Marți, la 29 Aprilie st. n. a. c. în biserica gr-cat. din Hațeg la 3 ore p. m. cu un bogat program.

La această adunare sînt invitați toți membrii din despărțământ, cum și alți binevoitori și spriginitori ai culturii române.

Congres comercial internațional la Bruxelles. Ministrul plenipotențiar al Belgiei a informat guvernul român, că în luna August viitor în zilele de 26—30, se va ține la Bruxelles un congres internațional de comerț și industrie, rugînd guvernul a trimite un reprezentant la acel congres.

Mascagni decorat. În urma recomandațiunii dlui ministru al cultelor și instrucțiuni publice, M. S. Regele Carol a conferit medalia „Bene-Merenti” clasei I-a celebrului mîiestru compozitor italian Mascagni.

Tradări rusești. Din Petersburg se scrie, că la inspecția supremă a oficiului de inginerie militară, s'au aflat mari neregularități, cari s'au presupune că stau în legătură cu tradarea dela Vargovia.

Falsificatori de bani. Se scrie din Vinga, că acolo a fost descoperită o bandă de falsificatori de monede a 20 bani. Șeful bandei Mihail Romanov a fost arestat. Are complici și în Timișoara.

Tesaur jidovesc de rășboiu. Organul ovrlesc „Vod” din Lemberg comunică faptul interesant, că la ultimul congres sionist s'a hotărît, la propunerea profesorului Șapira, înființarea unui fond național jidovesc, care să servească cu mijloace bănești în lupta Jidovilor contra „asupritorilor” de goi. Ca depozitar al fondului ar avea să fungeze banca colonială jidovescă. Fondul va avea să rămână neatingibil pînă va ajunge la suma de 200.000 lire engleze. Pentru adunarea banilor se vor lansa marce, cari sînt în Austro-Ungaria pe 2 bani, în Rusia pe o capeică. Se va face și o carte de aur, în care se vor introduce toți cei ce vor plăti deodată cel puțin 10 lire engleze.

Coleră. Din Constantinopol se anunță, că în săptămăna trecută au fost la Meca, 66, la Djeddah, 139, la Janbo, 17 decese de coleră.

Licitarea săracilor. În Finlanda e un obicei original, dar cam african, față de ajutorarea săracilor la orașe. În toate orașele se predau săracii prin o licitațiune minuindu-se a celor, cari cer despăgubirea cea mai mică pentru îngrijirea lor. Cel-ce e la licitație, are dreptul să-l folosească pe sărac la muncă, de aceea și cere o despăgubire cu atât mai mică, cu cât e capabilitatea de muncă a săracului mai mare. Din cauza acestor licitațiuni seamănă cu țiguri de sclavi, unde cei-ce vor să liciteze merg dela sărac la sărac pipăindu-l și căutându-l de e bun pentru muncă.

Advocat român la Sighișoara. Sîntem rugați din partea mai multora din Sighișoara și jur a atrage atenția tinerilor avocați asupra împrejurării, că Sighișoara este o bună și rentabilă localitate pentru un avocat român, care ar putea imediat deschide cancelaria. Actualmente ar putea fi preluată o cancelarie cu clientela destul de bună. Fiind jurul Sighișoarei bine situat materialmente și în parte însemnată locuit de Români, ar fi de dorit să se domicilieze acolo un avocat român.

Pe Gaurisancar (Mt Everest), piscul cel mai înalt de pe pămînt (29.000 urme) nu s'a suit pînă acum nime. După-cum se comunică din Geneva, acolo s'a format o societate de turisți englezi, șviterieni și austriaci, care va încerca anul acesta ascensiunea acestui vîrf. Societatea a ajuns deja în Bombay. Conducătorii sînt Șviterieni.

Un tesaur. „Universul” din București scrie următoarele în unul din vîrș săptămănei trecute: Zilele acestea s'au prezentat la redacția noastră dl inginer I. G. Codrean, împreună cu Dumitru Popescu și Nicolae Popescu, țărani din comuna Cîcănăști, județul Argeș, posesorii obiectelor antice, ce s'au găsit pe șoseaua dintre comunele Oești și Corbeni de către Nicolae Popescu și G. Sumelele. La descoperirea acestui tesaur s'au găsit 7 castroane de argint, 1 castroan de aur, 4 linguri de argint, 1 decorație și mai multe monede de aur și argint. Parte din aceste obiecte au fost luate de dl Tocilescu, ear' parte au fost vîndute pe la diferite persoane, așa că azi nu se mai găsesc la Dumitru Popescu decît o decorație mare, în formă de stea cu șase colțuri rotunde, avînd în mijloc un cap de leu, un castron și o linguriță de argint, o monedă de argint mică cu inscripția „Augustus Adrianus”, avînd de o parte efigia numitului împărat, ear' pe cealaltă efigia unui soldat, o medalie mare de metal cu o pasăre în mijloc și două bule de metal în formă de clopoțel.

Dare de seamă și mulțumită publică. Cu ocaziunea producțiunii teatrale împreună cu cântări, declamări și joc, ținută în Bistra, la 2 Februarie n. a. c., a încurs peste tot o sumă de 136 cor. 60 bani, din cari subtrăgîndu-se eroagațiunile de 55 cor. 80 bani, a rămas venit curat 80 cor. 80 bani, care s'a și transpus casei „Reuniunii române de cântări și muzică din Bistra”.

Oferte și suprasolviri au încurs dela următorii domni: Dr. Zosim Chirtoș, avocat Cămpeni 10 coroane; Löwy Zsigmond, negustor Cămpeni 6 coroane; Al. Darabani, jude regesc pensionat Bistra 4 coroane; Constantin Cothișel, preot gr.-or. Corteg 4 coroane; Eufimie Dr. Căjan, Isidor Butnariu, preot gr.-catol. Roșia; Ioan Vlăssa, protopretor, Dr. Al. Șuluf, medic Cămpeni; doamna Jantea, preoteasă Șohodol; Vasile Crișan, ospătar Lupșa; Petru Balea, ospătar Cărpeneș, câte 2 coroane; Alex. Ivașcu, negustor, Mezei Daniil, Csiki Lajos, negustor, Zaeonka, locotenent la gendarmerie, Nicolae Ungureanu, preot gr.-catolice Cămpeni; Alex. Almășan, Alex. Henzel, Alex. Jurea, proprietar de mine din Roșia-montană; Gîrlie, locotenent Abrud; Avram Cioran, preot gr.-ort.; George Jurgiu, învățător și Bihari, vîcenoștar din Lupșa, câte 1 cor.

Primească și pe această cale călduroasa noastră mulțumită toți binevoitorii și spriginitorii, cari cu suprasolvirile, ofertele și prezența dlor au contribuit atât de mult la succesul moral și material al producțiunii tineretului nostru. Bistra, în 18 Februarie 1902 Alexandru Papuș, președinte. Rom. Marcu, casar. Petru Simu, controlor.

STATUTELE

„Reuniunii I. de înmormîntare a locuitorilor români gr-cat. din”.

(Urmare).

Organizația.

§. 24.

Afacerile reuniunii le conduce și supraveghează:

- a) adunarea generală;
- b) consiliul direcțiunii;
- c) directorul, respective substitutul sau, casarul și notarul;
- d) comitetul de supraveghere.

§. 25.

Directorul reuniunii e dator în fiecare an sub durată celor două luni prime, a convoca adunarea generală în

La aceasta sînt a se convoca toți membrii reuniunii;

- a) sau prin servitor, sau alt om designat de direcțiune;
- b) sau prin publicare în biserică, sau bisericile din loc;
- c) sau prin un convocător prevăzut cu programa obiectelor, ce e a se publica într-o foaie designată de direcțiune, cu 8 zile înainte de adunarea generală;
- d) sau pe altă cale îndatătă.

§. 26.

Directorul poate convoca și adunare generală extraordinară de câte ori o află necesară.

E dator însă a convoca adunare generală în cazurile următoare:

- a) dacă aceasta o află de lipsă consiliul direcțiunii;
- b) dacă cel puțin 50 de membri cer în scris convocarea.

§. 27.

De sfera de drept a adunării generale se ține:

- a) alegerea și amovarea directorului reuniunii, a substitutului, a membrilor din consiliul direcțiunii, mai departe a casarului, a notarului și a membrilor comitetului de reviziune, și darea absolutului;
- b) suprarevizuirea socotelilor prezentate;
- c) desființarea reuniunii;
- d) modificarea statutelor; la aceasta se recer două din trei părți a voturilor celor prezenți, în ori-ce alt caz majoritatea absolută e suficientă;
- e) Pertractarea și rezolvirea recurșelor băgate contra conducerii societății, contra purtării afacerilor și contra concluderilor consiliului de direcțiune;
- f) luarea măsurilor, cari eventual sînt necesare contra consiliului de direcțiune sau membrilor singuratici în privința tragerii lor la răspundere pe baza legii sau a statutelor;
- g) reducerea taxelor de membru, dacă e posibil, în caz contrar ridicarea taxelor, dacă se ivește lipsa.

§. 28.

Adunarea generală e capabilă a decide, dacă sînt de față cel puțin 10%, din totalitatea membrilor, adecă 60 de membri.

Dacă adunarea generală nu e capabilă de hotărîre, atunci pentru a rezolvi programa obiectelor, în timp de 8 zile e a se convoca o nouă adunare generală, la care decid membrii prezenți.

§. 29.

În adunarea generală preșidează directorul sau substitutul sau, care va conduce pertractările în regulă.

§. 30.

Conclusele se aduc de regulă cu majoritate de voturi; în cazul când voturile sînt egale, acea părere devine conclud, la care se alătură președintele. Alegerile se fac de regulă cu votare nominală; dacă însă 10 membri prezenți cer votare secretă, atunci aceea trebuie ordinară și îndeplinită necondiționat.

Și aici decide majoritatea de voturi; în caz de voturi egale, decide soarta.

§. 31.

Despre pertractările adunării generale se ia proces verbal, care cuprinde în sine numele și numărul celor prezenți, propunerile făcute, conclusele luate și rezultatul alegerilor.

Președintele conrede cu verificarea pe 8 (trei) membri prezenți.

§. 32.

Consiliul direcțiunii

constă din director, substitutul sau, casar, notar și 5—9 membrii, pe cari îi alege adunarea generală din 3 în 3 ani. Dacă easă unul din membrii direcțiunii, locul aceluia îl umple provisor direcțiunea.

Adunarea generală poate amova din postul lor ori-și-cînd pe membrii direcțiunii, fără obligămînt de despăgubire.

§. 33.

Consiliul direcțiunii ține în fiecare lună, după trebuință, una sau mai multe ședințe, sub preșidiul directorului sau substitutului sau.

De cerul sau de activitate se ține:

- a) primirea de membri noi, eventual eschidirea unor membri;
- b) controlarea cărții de evidență a membrilor, a stării casei și comptabilității;
- c) supracensurarea rațiociniului anual al casarului și susținerea aceluia la adunarea generală;
- d) stabilirea și liquidarea șeselor extraordinare, neprevăzute în §-ul 37.
- e) rezolvirea cauzelor nerelegate la adunarea generală. Despre ședință se ia proces verbal, care se verifică cel mult în ședință proximă prin trei membri designați de director.

§. 34.

Consiliul direcțiunii e capace a decide, dacă fiecare membru a fost în mod iustificabil invitat și dacă cel puțin 5 înși sînt de față.

§. 35.

Conclusele se aduc cu majoritate de voturi și în caz de egalitate a voturilor, votul președintelui decide.

§. 36.

Consiliul direcțiunii e răspunzător pentru pagubele cauzate din vina sa.

§. 37.

Drept honorar primește la fiecare cas de moarte dela cassa reuniunii: directorul 4 cor. directorul substitut 2 cor., casarul 10 cor., notarul 4 cor. Dacă la vre-un cas de moarte directorul substitut a îndeplinit agende de director, în cazul acela lui i-se compete honorariul de 4 cor., ear' directorului numai 2 cor. Honorariile, în special honorariul casarului după starea financiară a reuniunii și după esactitatea muncii lui se poate urca moderat din 3—3 ani, din partea adunării generale dar' nici-odată nu se poate urca pînă la suma dublă. Nici un membru din direcțiune nu primește dela cassa reuniunii nici un honorar, avînd fiecare a cerceta ședințele gratuit.

§. 38.

Consiliul direcțiunii angajează servitorul reuniunii. Datorința servitorului e, a invita la ședințe membrii direcțiunii, a provoca membrii la solvirea taxelor în fiecare cas de moarte și a providea punctuos toate afacerile concretizate lui din partea funcționarilor. Servitorul primește de plată în fiecare cas de moarte 6 coroane. (Va urma.)

Bibliografie.

Douăsprezece cîntece de școală. A apărut: Douăsprezece cîntece de școală pentru 2 și 3 voci egale, de Timoteiu Popovici, prof. de muzică la semin. „Andreian”. Caștel I. Preț 50 fil. Sibiu 1901. Editura librăriei archid.

Di T. Popovici a constatat lipsa de colecții de cîntece pentru școalele noastre primare și medii. Din acest motiv s'a decis a publica o astfel de colecție de cîntece pentru 2 și 3 voci și în broșuri (caiete) cu preț mic, ca să se poată procura ușor.

Cu această ocazie dl Popovici face apel mai ales la domni învățători, cari propun și cântările în școală, să i trimită melodii (cu deosebire populare și nepublicate în alte colecțiuni), din cari eventual dispun și sînt potrivite pentru școală, indicînd pe lângă text și numele precis al trimițătorului, respective originea melodiei.

Patriarchale. Poesii de St. O. Iosif. București, editura librăriei H. Steinberg 1901. Preț 2 lei.

Răspuns la observările critice, ale dlui Dr. P. Ionescu la opul „Metropolia Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania”, de Dr. Il. Puscariu, archimandrit, vicar archiepiscopesc. Sibiu. Tipogr. archiepiscopescă, 1901.

Pentru învățători. Cunoscutul ABCD-ar: Micul prieten al copiilor adecă Cartea pentru învățarea scrierii și citirii de Silvestru Moldovan a apărut la tipografia archiepiscopescă din Sibiu, în a doua ediție, revăzută și augmentată.

Acest abcd-ar compus după cel mai practic metod, este unul dintre cele mai bune manuale de acest fel, asupra căruia atragem atenția învățătorilor. Prețul broșat 44 bani legat 50 bani. Se poate procura dela librăria archid. în Sibiu.

„Versuri” de Demetrius. Un drăgăș volum de poesii a apărut în ediția asociațiunii „Arta” a Buzău, cu titlu simplu de mai sus; autorul anonim Demetrius este un tîner originar din Transilvania. Volumul acesta este începutul publicării unui gir de lucrări ale scriitorilor nostri tineri. Prețul volumului de 160 pag., hîrtie fină, 4e este numai 2 lei. Se află de vînzare la tipografia „Crucea” în Buzău, precum și la librăria noastră.

Higiiena sau cartea sănătății, manual pentru școalele populare, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900. Preț 30 bani.

Legiunea țării noastre. Cunoștințe de drept constituțional. De Dr. Victor Onișor. Atragem atențiunea asupra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit la noi.

Prețul 1 cor., se capătă la autorul în Bistrița (Beszterce).

„Diplome maramureșene din sec. XIV și XV.”, adunate și comentate de Dr. Ioan Mihályi de Apșa, avocat și prototice comitatens în Sighetul-Marmăției (M.-Sziget). Tomul I, preț 10 cor.; format mare octav. În acest volum se cuprind un mare număr de diplome din secolii indicați, dintre cari 310 acum vîd lumina zilei pentru întâia-dată. Recomandăm cu cea mai mare căldură acest prețios op în atențiunea nu numai a specialiștilor, dar' a tuturor Românilor, cari se interesează să cunoască trecutul și relațiile etno-și geografice ale romanticei Marmății. Aparatul științific, cu care ne prezentă dl Dr. Mihályi rezultatul muncii obositoare de cercutare a arhivelor, mănăstirilor, colecțiilor private etc. dovedește, că autorul dispune de largi cunoștințe istorice, și poate ajunge în rîndul primilor noștri istoriografi. Dr. Mihályi va face un mare serviciu atât istoriei, cât și națiunii române, dacă continuînd cu edarea și prelucrarea restului de documente, ce le are în posesiune, va da la o parte vîlul, ce acopere trecutul viteazului popor român din frumosul Maramureș. O astfel de întreprindere științifică merită spriginul întregului neam românesc.

— Opul se află de vînzare la autorul, dl Dr. Ioan Mihályi, în M.-Sziget.

Călușza țeranului sau cartea absolventului școlii primare de ambele sexe. Intocmită de C. Dimitriu, învăț. Giurgiu. Tip. Nic. Pandulescu 1901. Preț 1 leu. Opul cuprinde o mulțime de sfaturi pentru țeranul român.

Mama sfîntului Augustin, de Emil Bougaud episcop de Lavail (Francia), traducere de Salba. Cartea aceasta este tipărită în editura și cu cheltuiala dlui Dr. Elie Dăianu.

Salba — după cum spune dl Dr. Dăianu — este pseudonimul ce și l'au ales la anul 1892 elevii români ai seminarului catolic din Budapesta, cari au făcut traducerea. — Dl Dr. Dăianu a luat asupra-și editarea. Jumătate din venitul curat ce va rezulta, l'a menit pentru un scop național-bisericesc. — Preț 3 coroane. De vînzare la autorul în Blaj.

„Carnetul roșu” este titlul unei interesante nălele nihiliste, tradusă din germană de Moșul și apărută zilele acestea. De vînzare la tipografia A. Murășan, Brașov. Preț 60 bani.

Sociți în Sibiu.

La 15 Aprilie n. 1902.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Zirner, not., Ivan, ing. Aiud; Dr. Krishaber, medic Oros-haza; Koiss, insp. ind., Boer, Bresztovszky, Brașov; Pongratz și soția, subpref. Vințu-de-jos; Stahly, funcț. Follins, seor., Ehret, ing. Budapesta; Véghe, dir. Sighișoara; Elfer, com. Triest; Egghof, Neuburg, Pfeiler, com. Viena.

Hotel „Neurhner”: Gesell, cons. mont.; Popovici, Orade.

Hotel „Meltzer”: Șuran, com. Elisabetopol; Ohendi, preot Petnic; Sander, preot Lieb, inv. Hendorf; Murășan, presb. Turda; Domșa, presb. Orăștie; Seltea, ec. Curtea-de-Arghiș; Löw, com. Alba-Iulia; Maurer, cărc. Agnita; Dr. Popp, adv. Mediaș; Zalanyi, propr. Veresegyhaza.

Hotel „Mihail”: Scorobet, com. Căpșoara; Pisan, student, Hunedoara; Drumaru și soția, funcț. Armeni; Grozea și fam. funcț. Căneni.

Pentru redacție și editură responsabil: George Mohan.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“

—* întemeiată la anul 1868 *—

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune

edificii de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții, asigurări de zestre, de copii, rente, pe viață etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.

Fonduri de rezervă și de garanție specială:

cu finea anului 1900: **1.303.572 cor. 15 bani.**

Valori asigurate contra incendiului:
72.420.299 coroane.

Capitale asigurate asupra vieții:
9.248.543 coroane.

302 26—80

Dela întemeiere s'au solvit:

Pentru despăgubiri de incendii 3.003.550 cor. pentru capitale asigurate pe viață 2.738.793 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5, etajul I., curtea I., precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Agenturi principale:

in Arad, Brașov, Cașovia, Cluj, Seghedin, Sopron, Szabadka și Timișoara.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil la societatea „Olteana“, prin aceasta se scrie concurs cu termenul de 29 Aprilie st. n. a. c. Salariul este de 900 coroane și tantiemele statutare. Cauțiune are a depune în bani, hârtii de valoare sau realități în sumă de 1000 cor.

Dela concurenți se cere

1. Atestat de botez.
2. Atestat de purtare morală.
3. Maturitatea comercială.
4. Atestat de praxă.

Viștea-inferioară, în 2 Aprilie 1902.

127 3—8

Direcțiunea.

Moșie de vânzare.

Se află de vânzare proprietatea rămasă după Baronul Carol Löwenthal din Pintic (Sz-Pentek) comitatul Clujului, între Bistrița și Rechinul săsesc, în estensiune de 1365 jug. catastrale, într-o masă comasată, dimpreună cu fundul instruct, ori fără acesta.

Pentru detalii mai amănunte doritorii se se adreseze la Leopold Cohan în Sz-Pentek, posta ultimă Teko.

130 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil II. la „Mielul“, cassa de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana-Sibiului se scrie concurs cu termen până la 15 Maiu n. a. c.

Venitele sunt: salar 1000 coroane și tantiema statutară. Absolvenții de școalele comerciale, cari vor documenta și praxă dela vre-un institut de credit, vor fi preferați.

Poiana, la 8 Aprilie 1902.

128 2—8

Direcțiunea.

Cartea Stuparilor săteni

de
Romul Simu, învățător

Ca mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiului.

Prețul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folosite a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frânt de învățător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școalele noastre de tot soiul.

Se vinde la

Librăria W. Krafft.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“ soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al
„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

cuprinzând
unele date dela întemeierea ei până la

31 Decembrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 coroană, cu porto postal 1 coroană 20 bani.

Din editura „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Povestea de Ioan Slavici, 12 cante, tip. broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdote de Silvestru Meldevan. Prețul unui exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 30 bani.
7. Tein legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. Colăciarul. Obiceiurile țerăurilor române la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fieca a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Meldevan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndrăgelișul. Poveste de Silvestru Meldevan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstăna de mame. Legenda populară din județul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Bojona Wăncovă, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarvik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiduri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldărașca cu trei picioare. Poveste franceză de Eleonora Tănăsescu, după A. Gevrey. Un exemplar 16 bani.
19. Căpățâna. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un peșteră îndrăgăstă. Povestea de Björnsterne Björnson. (1896). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Văntură-Teară. Din poveștile californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpătarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.
24. Strigăte. Din fanteziile lui Nicolae Goga. Un exemplar 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. Un exemplar 12 bani.
27. Vecinii. Din fanteziile lui Nicolae Goga. Un exemplar 40 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 20 bani.
29. Scăpătul. Comedie de Meliére. Un exemplar 60 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Meldevan. Un exemplar 10 bani.
31. Nusea-Imperat. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 24 bani.
32. Dina-Imperat. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 10 bani.
34. Spăce de aur. Culese de dăcălul Ioan F. Laz. Un exemplar 20 bani.
35. Un idil în Rogeni. Povestea de Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
36. Baba Indului. Poveste în versuri de Ioan Meșu. Un exemplar 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulcu. Un exemplar 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Meșu. Un exemplar 20 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Meșu. Un exemplar 20 bani.
40. O partidă în patra. De Antoniu Ghislan. Un exemplar 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 8 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoara Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Meșu. Un exemplar 30 bani.
43. Mica Fadoșă. De George Sand. Un exemplar 60 bani.
44. Rusalina pșeurului. Poveste de Nicolae Trimbișen. Un exemplar 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Fărcăș. Tradusă de I. I. Caragiale. Un exemplar 40 bani.
46. Clara Milici. Povestea de I. Turghenev. Tradusă din limba rusă de Elena Hedeș. Un exemplar 30 bani.
47. O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 16 bani.
48. Poesii populare „Cântec bătrânești“. Din culegerile lui I. Pop Rotagani. Un exemplar 20 bani.

Celor ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Legea veterinară

atât de mult folosite de tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“ a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce li se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite boale lipicioase și multe alte lucruri folosite. Cartea se numește

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Leuirea vitelor)

și

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinții la sfat în seriile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate zărelile noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într-adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

Librăria W. Krafft.

Ilustrații românești

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n tot
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase să-mi socot—
Cu mintea mea“

in

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia“.

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 10.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Portretul lui Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton în
n mărime de 24×32 cm. îl trimite franco
pentru 30 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni.

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.